

**Tid** Tisdagen den 26 augusti 2014 kl 17.00 – 18:00  
**Plats** Bolindersalen, Tekniska nämndhuset  
**Justerat** Onsdagen den 3 september 2014

Per Ankersjö (C) ordföranden Katarina Luhr (MP) vice ordföranden

**Närvarande**

**Beslutande ledamöter:**

Per Ankersjö (C) ordföranden  
Katarina Luhr (MP) vice ordföranden  
Jonas Nilsson (M)  
Torbjörn Erbe (M)  
Per Ola Bosson (M) §§ 19-20  
Helena Levy (M)  
Nils Ingelström (M)  
Frida Metso Johansson (FP)  
Mikael Magnusson (S)  
Åsa Wester (S)  
Fredrik Canerstam (S)  
Mats E. P. Lindqvist (MP)  
Stellan F Hamrin (V)

**Tjänstgörande ersättare:**

Anders Thureson (M) för Per Ola Bosson (M) §§ 1-18

**Ersättare:**

Anders Thureson (M) §§ 19-20  
Eva Runvald (M)  
Viktor Strååt (M) §§ 19-20  
Andreas Lundin (M)  
Magnus Liljegren (FP)  
Ola J Hedin (FP)  
Ellinor Rindevall (S)  
Måns Lönnroth (S)  
Charles Berkow (MP)  
Clara Lindgren (MP)  
Rikard Warlenius (V)

**Tjänstemän:**

Förvaltningschefen Gunnar Söderholm, Daniel Selin, Emily Tjäder, Emma Gabrielsson, Gustaf Landahl, Håkan Andersson, Ingrid Mårtenson, Jenny Holmberg, Magnus Lindqvist, Malin Täftefur, Pendar Behnood och Pia Winbladh Högfors samt borgarrädssekreteraren Lukas Forslund.

## **§ 1 Närvarorätt**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att ge närvarorätt vid dagens sammanträde till Pendar Behnood, Emma Gabrielsson, Magnus Lindqvist och Jenny Holmberg.

## **§ 2 Val av justerare och tid för justering**

### **Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden utser vice ordföranden Katarina Luhr (MP) att tillsammans med ordföranden Per Ankersjö (C) justera dagens protokoll.

Justering sker onsdag den 3 september 2014.

## **§ 3 Anmälan av föregående protokoll**

Protokoll 5/2014 från miljö- och hälsoskyddsnämndens sammanträde den 17 juni 2014 anmäls.

## **§ 4 Anmälan av inkomna skrivelser till miljö- och hälsoskyddsnämnden**

Inkomna skrivelser m.m. till miljö- och hälsoskyddsnämnden enligt förteckningar från den 14 augusti och den 26 augusti 2014 anmäls.

## **§ 5 Anmälan av delegationsbeslut fattade inom miljöförvaltningen**

### **Beslut**

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden godkänner redovisningen av delegationsbeslut fattade inom miljöförvaltningen från och med den 24 maj 2014 till och med den 1 augusti 2014.

### **Handlingar i ärendet**

Lista över delegationsbeslut ur ECOS för delegationsperioden 2014-05-24 – 2014-08-01.

## **§ 6 Anmälan av protokoll från rådet för funktionshinderfrågor**

Protokoll 4/2014 från miljö- och hälsoskyddsnämndens och fastighetsnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågors

sammanträde den 12 maj 2014 anmäls.

## § 7

### **Minnesanteckningar från miljö- och hälsoskyddsnämndens möte med rådet för funktionshinderfrågor**

Minnesanteckningar från miljö- och hälsoskyddsnämndens möte med rådet för funktionshinderfrågor den 17 juni 2014 anmäls.

## § 8

### **Revidering av Vision 2030 – ett Stockholm i världsklass Remiss från kommunstyrelsen, dnr 025-634-2014**

Dnr 2014-8386

#### **Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker förslag till revidering av Vision 2030 – ett Stockholm i världsklass.

#### **Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 13 augusti 2014.

#### **Nämndens behandling av ärendet**

##### **Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Frida Metso Johansson (FP) och vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Mikael Magnusson m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
  1. Att förvaltningens förslag till förbättringar och preciseringar inarbetas i visionstexten. Att också de socialdemokratiska förslagen arbetas in i Visionstexten.
  2. Därutöver anför socialdemokraterna följande:

Förslaget till vision är välvilligt, men tyvärr till intet förpliktande.

Stadens PM innehåller en rad viktiga konstateranden som sedan lämnats därefter.

Expansionen:

Staden står inför en mycket snabb expansion som kommer att

sätta stadens förvaltningar under stort tryck. Den förra gången då detta skedde - under 1960-talet – gjordes en rad misstag i brådskan och under trycket av ”vi hinner inte tänka efter utan något måste göras NU”. Staden måste lära sig av erfarenheterna och definiera en tydlig skydds- och bevarandeplan av natur- och kulturvärden.

#### Segregationen:

Segregationen ökar i Stockholm. Välmående stadsdelar blir snabbt än mera välmående, samtidigt som eftersatta stadsdelar halkar efter. Arbetslösheten bland unga sedan finanskrisen år 2008 har i första hand bitit sig fast hos ungdomar med utomeuropeisk bakgrund. Staden måste göra mycket större ansträngningar för att motverka både segregationen i sig och dess konsekvenser. Offentliga verksamheter i utsatta områden måste både ha betydligt mer resurser än vad den sedvanliga köp/säljmodellen ger och mycket mera politisk uppmärksamhet.

#### Energianvändningen:

Stadens stora utmaning i klimatarbetet är energianvändningen i befintliga flerfamiljsbostäder och särskilt då mindre privata bostadsrättsföreningar. Dessa saknar allt som oftast kunskaper i och intresse för långsiktiga investeringar. Staden bör undersöka förutsättningarna för att skapa en särskild stödverksamhet och kanske i form av ett konsultbolag samägt med bostadsrätts- och fastighetsägarorganisationer samt finansieringsinstitut. Behovet är mycket stort inom och utom Sverige.

#### CleanTech:

LSE (London School of Economics) konstaterar i sin granskning av Stockholm att Cleantech-branschen är förvånansvärt svag i staden o regionen. Författarna anser att det finns utrymme för politiska initiativ. Staden kan börja med att studera vilka andra städer som varit framgångsrika och vad Stockholm kan lära.

#### Den egna verksamheten:

Staden bör ha betydligt högre gröna ambitioner i sin egen verksamhet. Staden bör sträva efter att egna fastigheter har den högsta – och inte bara en hög – internationell certifiering. Staden bör också driva på den egna kemikaliehanteringen kraftfullt.

#### En drivande vision:

Stockholm, Göteborg och Malmö kan tillsammans bli världsledande i den gröna omställningen. Men för det krävs

en betydligt mycket mera drivande vision.

- 3) Stellan F Hamrin (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
1. Att i huvudsak stödja förvaltningens förslag till beslut.
  2. Därutöver föreslår vänsterpartiet följande:

Vi stöder i huvudsak förvaltningens försök att tydligare integrera ett miljöperspektiv i den reviderade visionstexten, men finner alltså vissa formuleringar som behöver skärpas till ytterligare eller helt enkelt göras begripliga. Meningen ”Teknikutveckling, en genomtänkt stadsplanering och ekonomisk tillväxt utgör goda förutsättningar för ett ekologiskt hållbart samhälle” (s 5. i Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande) är märklig och bör strykas. För det första brukar inte förutsättningar värderas i termer av gott och ont, de måste däremot vara nödvändiga. För det andra kan ingen rimligen påstå att teknikutveckling, stadsplanering och ekonomisk tillväxt är nödvändiga förutsättningar för ekologisk hållbarhet – människor levde i balans med naturen i över 100 000 år utan särskilt mycket av något av detta. Inte heller i det konkreta sammanhanget – Stockholm år 2014-2030 – är det hederligt att påstå att dessa tre faktorer utgör nödvändiga förutsättningar för ekologisk hållbarhet. Mening bör därför helt strykas, trots förvaltningens försök att förbättra den.

I både kommunstyrelsens förslag och förvaltningens alternativa lydelse (sid 6. i Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande) förutsätts att målet om ett fossilbränslefritt Stockholm ska uppnås 2050. Vi anser att det bör uppfyllas till 2030, vilket medför att föreslår vi att förvaltningens alternativa lydelse ändras till följande: ”Staden tar ett stort ansvar för klimatfrågorna och har uppfyllt målet om att vara fossilbränslefritt år 2030. Genom energieffektivisering och användning av fossilbränslefria energikällor bidrar Stockholm till att växthuseffekten minskar. År 2018 är fjärrvärmeproduktionen fossilbränslefri. Staden är också anpassad för de klimatförändringar som väntas, som t ex värmeböljor och kraftiga regn.” Följaktligen bör transportsystemet år 2030 utmärkas av fossilfri teknik. I förvaltningens alternativa lydelse om ett välfungerande transportsystem (s. 10 i Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande) bör därför första meningen lyda: ”Transportsystemet utmärks av en innovativ och fossilfri transport- och miljöteknik och av en välutvecklad logistisk planering för varor och gods”.

**Beslutsgång**

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Frida Metso Johansson (FP) och vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP).

**Reservation**

Mikael Magnusson m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

**Särskilt uttalande**

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Katarina Luhr m.fl (MP) enligt följande:

Vi är positivt inställda till revideringen av Vision 2030- ett Stockholm i världsklass och tycker att förvaltningens synpunkter förbättrar visionen ytterligare. Vi tycker dock att de ”målår” och siffror som nämns i olika delar av visionen ofta är satt för långt fram och skulle skärpa dessa mål om vi hade makten. Detta gäller t.ex. när staden ska vara fossilbränslefri, när fjärrvärmens är fossilbränslefri, hur mycket biltrafikens utsläpp har minskat år 2030 osv. När vi får makten kommer vi att lägga in en ökad växel för att dessa mål ska vara nådda långt före visionens mål.

**§ 9****Program för HBT-frågor 2014-2017****Remiss från kommunstyrelsen, dnr 325-184-2014**

Dnr 2014-8279

**Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker förslag till förvaltningens program för HBT-frågor 2014-2017.

**Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 13 juni 2014.

**Nämndens behandling av ärendet****Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M),

Frida Metso Johansson (FP) och Mikael Magnusson m.fl. (S) föreslår (se beslutet).

2) Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Stellan F Hamrin (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

1. Att återremittera programmet för hbt-frågor 2014-2017.
2. Att programmet remitteras till polisens hatbrottsgrupp.
3. Att ekonomiska resurser knyts till programmets genomförande.
4. Att programmet följs upp genom att relevanta indikatorer förs in i stadens integrerade ledningssystem, ILS.
5. Att i övrigt anföra följande:

Friheten att utforma sitt eget liv är en grundläggande mänsklig rättighet. Där ingår att kunna uttrycka sin kärlek och könsidentitet – hur personen än själv väljer att definiera dessa – utan rädsla för fördomar och diskriminering. Rätten till självbestämmande och identifikation är också en demokratifråga. Demokrati handlar inte bara om politiska rättigheter och åsiktsfrihet, det handlar också om lika rätt att uttrycka sin kärlek och könsidentitet. Vi är positiva till att ett program kring hbtq-frågor tas fram i staden. En av de viktigaste aspekterna för att möta målen om både bemötande och synliggörande är kunskap och kompetens om frågorna. Ett bra hbtq-program innebär att stadens verksamheter åläggs ett strukturerat arbete för att synliggöra och motverka diskriminerande beteenden och normer. Vi saknar dock helt resonemang kring normkritik i det föreslagna programmet. Vi saknar även genomgående i det föreslagna programmet konkretiseringar och målbilder som går att följa upp och uppfattar programmet som alltför allmänt skrivet. För att programmet ska kunna integreras i stadens verksamheter behöver insatser identifieras samt följas upp och utvärderas. Därför bör relevanta indikatorer kring hbtq-frågor också integreras i stadens ledningssystem, ILS. För att programmet ska ha någon effekt måste även ekonomiska resurser knytas till de uppsatta målen. Nuvarande politiska majoritet har tidigare exempelvis utlovat hbt-certifiering av ungdomsmottagningar, dock utan att tillföra resurser till verksamheterna. Fyra år senare är resultatet att inte ens hälften av stadens ungdomsmottagningar faktiskt har hbt-certifierats. Att stadens personal får tillgång till kompetenshöjande insatser är viktigt. Därför bör Stockholms stad fortsätta att hbt-certifiera sina verksamheter med prioritering av verksamheter där hbtq-personer tenderar att vara särskilt utsatta. Skolor och

arbetsplatser är idag de vanligaste platserna att utsättas för hatbrott därför ska en hbt-certifiering av stadens skolor prioriteras. Sammanfattningsvis är Miljöpartiet positiva till att ett program nu äntligen tas fram. En motion i frågan var uppe redan 2013 och avslogs då av den moderatledda majoriteten. I Stockholms läns landsting har man redan hunnit jobba på det här sättet i flera år. Det är viktigt att stadens hbtq-program, såsom är fallet i landstinget, även omfattar upphandlad verksamhet.

### **Beslutsgång**

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Frida Metso Johansson (FP) och Mikael Magnusson m.fl. (S).

### **Reservation**

Katarina Luhr m.fl. (MP) och Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

### **Särskilt uttalande**

Särskilt uttalande lämnas av Mikael Magnusson m.fl. (S) enligt följande:

Socialdemokraterna välkomnar varje initiativ till att utöka stadens arbete för mänskliga rättigheter och vi ställer oss därmed mycket positiva till programmet för HBT-frågor. De tre målen; gott bemötande, synliggörande och kompetens inom stadens verksamheter känns relevanta och viktiga för att HBT-personer ska kunna känna sig trygga och bekväma i sin kontakt med stadens verksamheter. Uttrycket ”relevant HBT-kompetens” skulle dock kunna förtydligas något och ges lite mer innehåll för att förenkla implementering ute i stadens verksamheter.

## **§ 10**

### **Yttrande till mark- och miljödomstolen - Stockholm**

#### **Beauty Center AB**

#### **Föreläggande från mark- och miljödomstolen, mål nr M 941-14**

Dnr 2013-10874

### **Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att bestrida bifall till överklagandet.



- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som yttrande till mark- och miljödomstolen.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att uppdra åt förvaltningschefen att företräda nämnden i ärendet.
- 4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

#### **Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 11 augusti 2014.

#### **Nämndens behandling av ärendet**

##### **Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

##### **Beslutsgång**

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

#### **§ 11**

#### **Yttrande till mark- och miljödomstolen angående ansökan om utdömning av vite, fastigheten Burspråket 6 Föreläggande från mark- och miljödomstolen, mål nr M 1813-14 och M 1816-14**

Dnr 2012-13206

#### **Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att medge bifall till fastighetsägarnas yrkanden avseende beslutspunkterna 4 och 7.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att bestrida bifall till fastighetsägarnas yrkanden avseende beslutspunkterna 1, 2, 3, 5, 6 och 8.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att som grund för beslutet hänvisa till vad som anförs i förvaltningens tjänsteutlåtande.
- 4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att uppdra åt förvaltningschefen att företräda nämnden i ärendet.
- 5 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att justera

paragrafen omedelbart.

### **Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 13 augusti 2014.

### **Nämndens behandling av ärendet**

#### **Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

#### **Beslutsgång**

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

## **§ 12**

### **Stockholms Hamn AB:s provotidsredovisning avseende utsläpp av dagvatten från hamnverksamheten i Värtahamnen-Frihamnen**

#### **Remiss från mark- och miljödomstolen, mål nr M 2807-07**

Dnr 2007-3605

#### **Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att åberopa förvaltningens yttrande som svar på remissen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att översända beslutet till mark- och miljödomstolen.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

### **Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 8 augusti 2014.

### **Nämndens behandling av ärendet**

#### **Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Frida Metso Johansson (FP) och vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Mikael Magnusson m.fl. (S) och Stellan F Hamrin (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

Stödja förvaltningens förslag till beslut vad gäller utsläpp till vatten. Därutöver föreslå att ålägga Hamnen att vidta förebyggande erosionsåtgärder inklusive eventuellt muddringar för att förhindra skador på stränder och ökat läckage av närsalter och gifter från området bottenar.

### **Beslutsgång**

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Jonas Nilsson m.fl. (M), Frida Metso Johansson (FP) och vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP).

### **Reservation**

Mikael Magnusson m.fl. (S) och Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

### **§ 13**

#### **Förslag till detaljplan för Primus 1 m.m. i stadsdelen Lilla Essingen, S-Dp 2006-05021-54**

#### **Remiss från stadsbyggnadsnämnden, S-Dp 2006-05021**

Dnr 2006-1894

### **Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker förslaget till detaljplan under förutsättning att följande beaktas i fortsatt planarbete:
  - a. En bullerskärm anläggs längs Essingeleden.
  - b. Alla stråk/vägar in i området utformas med portik.
  - c. Det utreds om det går att sänka bullernivåerna ytterligare genom att vidta bullerdämpande åtgärder i de portiker som släpper igenom buller in i området.
  - d. Det prövas om det går att få en bättre ljudmiljö som helhet genom att flytta hus 12-14 (strandhusen), så att de ligger bredvid (nordväst om) hus 1 respektive 4 längs vattnet.
  - e. Att sovrum i så stor utsträckning som möjligt placeras mot den tysta sidan.
  - f. Resterande del av bostadsgården där förskolan ligger utformas så att den kan användas som en gemensam gård för boende och förskolan.
  - g. Det framgår av genomförandebeskrivningen hur och av vem uppföljning och övervakning av betydande miljöpåverkan ska genomföras.

- h. Byggnader så långt möjligt utformas så att de lämpar sig för installation av solceller eller solfångare.
  - i. De förslag till ytterligare åtgärder som föreslås i miljökonsekvensbeskrivningen beaktas.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

### Handlingar i ärendet

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 8 augusti 2014.

### Nämndens behandling av ärendet

#### Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Frida Metso Johansson (FP), vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Mikael Magnusson m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Stellan F Hamrin (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
  1. Föreslå stadsbyggnadsnämnden att återremittera ärendet för förändringar i huvudsaklig överensstämmelse med miljöförvaltningens förslag.
  2. Uppdra åt förvaltningen att ta fram lokala normer för luftkvalité vid nybyggnation.

Vi anser att föreliggande förslag innebär alltför höga bullernivåer och risk för skadliga nivåer vad gäller luftföroreningar. Nödvändiga förändringar är så omfattande att ett nytt förslag bör tas fram. Buller är inte bara störande utan kan leda till livslånga skador och för tidig död (jmf ärende 14). Stockholmsmodellens regler får därför inte överskridas. I första hand bör sänkta bullervärden garanteras genom minskad biltrafik men om detta inte kan säkerställas måste bostäder på bullerutsatta områden tas bort. Områdets förskola måste garanteras låga bullernivåer och tillräckligt med utomhusyta så att varje elev har minst 30 m<sup>2</sup> tillgängligt (jmf ärende 14). Senare års studier har klart visat att dagens MKN för luft inte garanterar en hälsosam miljö (jmf ärende 14). Särskilt känsliga personer (små barn, allergiker, sjuka och äldre) för vilka dagens MKN är för höga, utgör i dag omkring 50 % av befolkningen och deras behov måste tillgodoses. Vid nybyggnation bör man därför sträva efter lägre nivåer än dagens MKN i första hand genom åtgärder beträffande

trafiksituationen kopplade till planerna för byggande och förvaltningen bör ta fram förslag på sådana sänkta normer.

### **Beslutsgång**

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Frida Metso Johansson (FP), vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Mikael Magnusson m.fl. (S)

### **Reservation**

Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

### **Särskilt uttalande**

Särskilt uttalande lämnas av ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Frida Metso Johansson (FP) enligt följande:

Miljöförvaltningen föreslår ett antal tämligen ingripande förändringar av detaljplanen. Förslagen kan vara relevanta mot bakgrund av platsens utmanande bullerförhållanden, men vi vill understryka att dessa alternativa placeringar av byggnader och portiker endast bör beaktas om det skulle visa sig att omdaning är motiverad ur ett ljudmiljöperspektiv och inte leder till en sämre stadsmiljö i övrigt.

I sammanhanget vill vi också understryka vikten av att den nya bebyggelsen – såväl i liggande detaljplaneförelag som med miljöförvaltningens föreslagna justeringar – måste utformas på ett sådant sätt att parkmarken och rekreationsytorna i området inte upplevs som stängda för allmänheten. Av samma anledning är det också av stor vikt att strandpromenaden förbi byggnaderna och kring udden är öppna och inbjudande.

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) enligt följande:

Vi är generellt tveksamma till om det över huvud taget är lämpligt att anlägga bostäder så nära Essingeleden. Utifrån behovet av lättindustriområden i Stockholm, stadens egen tekniska försörjning och motsvarande, så kunde det varit lämpligare att ett sådant bullerutsatt område planerats för annat än bostäder.

Utifrån att planeringen nu kommit så pass långt med

inriktningen bostadsområde så instämmer vi i förvaltningens bedömning av att bullerfrågorna i det här projektet inte är tillräckligt bearbetade, speciellt då att det här handlar om att omvandla ett verksamhetsområde till ett bostadsområde.

Vi saknar även en analys av hur översvämningsrisker kan förebyggas. Området ligger mycket nära Mälarens vattenyta och tänkas ligga i riskområdet för eventuella översvämningar. Detta inte tolkas som att byggnation här är omöjlig, utan om vilka byggnormer som behöver finnas med vid byggnationen för att förebygga skador vid översvämningar. Detta kan till exempel vara inga väsentliga tekniska fastighetsinstallationer (typ värmepump, avloppspumpar, elcentral, hissmotorer, IT-noder osv) ska placeras i källare eller bottenvåning i de byggnader, eller delar av byggnader som blir belägna på ett sådant sätt att eventuella översvämningsrisker kan påverka dem.

Särskilt uttalande lämnas av Mikael Magnusson m.fl. (S) enligt följande:

Dessa nya bostäder är ett välkommet tillskott till Stockholms bostadsbistånd. Dock måste det tas i beaktande att de byggs i ett område med hög exponering för buller och luftföroreningar. Vi anser att byggnation i liknande områden bör ske med försiktighet och endast om en god boendemiljö både inomhus och utomhus kan uppnås. Det hus som planeras att ligga längs med Essingeleden kommer på ena sidan att vara utsatt för höga bullnivåer. Vi anser att möjligheterna för att ha andra verksamheter där än bostäder bör undersökas. Detta under förutsättning att god arbetsmiljö avseende buller och partiklar kan uppnås.

Med denna ökning av antalet lägenheter som föreslås i förslaget är det viktigt att kollektivtrafiken byggs ut för att klara det ökade antalet boende i området.

Vi ser det som viktigt att tillgång till vatten och strandpromenad är välkomnade och tillgängligt för alla. Att det finns möjlighet till vattennära promenader i parkområden är viktigt på en av Sveriges mest tätbebyggda öar. Vi ser att det är positivt att fritidsbåtarna har fått en plats i nuvarande förslag.

## **§ 14**

**Förslag till program för område vid västra Valhallavägen i stadsdelen Norra Djurgårdsstaden**  
**Remiss från stadsbyggnadsnämnden, dnr 2012-08809**  
Dnr 2012-012076

**Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker programmet under förutsättning att följande beaktas i fortsatt planarbete:
  - a. Säkerställa att tillräckliga åtgärder görs för att miljö kvalitetsnormerna för PM10 och NO2 inte överskrids i kommande detaljplaner.
  - b. Undvika att exploatera ytan vid Ingemarsgatan/Birger Jarlsgatan då det bidrar till försämrad utvädring.
  - c. Säkerställa att utemiljön vid förskolorna klarar luftföroreningshalter under övre utvärderingströskeln.
  - d. Studera möjligheten att hänvisa barnen till skolvägar där de så långt som möjligt undviker att vistas på Valhallavägen.
  - e. En mer detaljerad dagvattenutredning genomförs som visar att Brunnsvikens ytvattenstatus inte försämras i och med att dagvattnet renas och fördröjas lokalt.
  - f. Utredda möjligheten att utöka skolgården med ytterligare en takyta på gymnastiksalen samt att skapa en utomhusmiljö för gymnasieskolan. Även utreda möjligheten att utöka förskolegårdarnas yta.
  - g. Ambitionen bör vara att skapa en så god ljudmiljö som möjligt inom programområdet för att möjliggöra fler fasader som klarar 55 dBA utan speciallösningar.
  - h. Till så stor del som möjligt bevara befintliga grönytor inom området och förstärka dessa så att de fungerar som buffertzona till Nationalstadsparken.
  - i. Cykelparkeringsnormen för området bör framgå i program-handlingarna på samma sätt som bilparkeringsnormen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

**Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 11 augusti 2014.

**Nämndens behandling av ärendet****Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Frida Metso Johansson (FP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Mikael Magnusson m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar enligt

följande:

1. Åberopa och överlämna förvaltningens förslag.
2. Att dessutom anföra följande:

Vi föreslår att programförslaget omarbetas så att det bostadsområde som planeras vid västra Valhallavägen blir en attraktiv plats att bo och vistas vid. Valhallavägen är i nuläget en tungt trafikerad, förorenande och bullrande trafikled som kraftigt försämrar livsmiljön i närområdet men med Norra länkens öppnande har situationen stor potential att förbättras och vi har möjlighet att skapa en väg dimensionerad för stadstrafik, inklusive cyklister och gångtrafikanter. Om Valhallavägens bilfrämjande utformning inte anpassas efter naturens villkor och stadens täthet riskerar vi en situation där människor fortsätter att färdas ovan jord istället för att välja tunneln såsom var syftet med Norra Länken. Vi riskerar också att boende inte bara fortsätter andas förorenad luft utan att denna luft ytterligare försämras om biltrafiken inte anpassas efter områdets förtätning. Det är inte ofta vi ges den här typen av möjligheter att i grunden förändra en stadsdel, men nu har vi chansen. Vi vill se ett programförslag som tar hänsyn till och främjar de som bor, går och cyklar längs med nya västra Valhallavägen.

Norra länkens byggande öppnar för möjligheten att ytterligare förtäta Stockholms innerstad och utnyttja centrala ytor som i nuläget till stor del används för biltrafik och parkering. Det är därför såväl visionslöst som bakåtsträvande att det aktuella program som lagts fram av Stadsbyggnadsnamnden föreslår en utvidgning av Valhallavägen med ytterligare två bilfält. I samma programförslag konstateras vidare att miljö kvalitetsnormer för PM10 och NO2 med all säkerhet kommer överskridas och fortsätta försämr luftens för de som nu bor och de som kommer att bo i området efter färdigställandet. Vattnet i Brunnsviken riskerar ökade utsläpp vilket hotar de badplatser som idag är till stor glädje för många i innerstan, särskilt en varm sommar som denna. Att lägga fram ett programförslag som detta år 2014 är knappast i linje med ambitionen om att vara en stad i världsklass.

- 3) Stellan F Hamrin (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
  1. Avstyrka förslag på byggande på grönområden.
  2. Stödja förvaltningens synpunkter i övrigt som krav på förändringar av planen.



Vi delar de kritiska synpunkter vad gäller buller, luftkvalité och barnperspektiv som förs fram av förvaltningen och menar att dessa synpunkter ska vara absoluta krav som måste uppfyllas.

Vi noterar också med tillfredsställelse erkännandet att biltrafiken i stadens centrala delar inte kommer att minska till 2030 trots byggandet av Förbifarten som vi antar ingår i förutsättningarna. Detta är vad vi hävdade under många år och är något som förnekats av majoriteten. Vi bedömer dock att trafiken om Förbifarten byggs kommer att uppnå dagens nivå långt före 2030.

Vi anser att all byggnation på grönområden ska förhindras. Utbyggnaden av Stockholms kommun är inget självändamål och ska framförallt inte gå ut över livskvalitén som den upplevs idag. Vi noterar också bristen på ljus i de planerade innegårdarna – ett förhållande som inte accepterats för 50 år sedan i stadens byggande. Utvecklingen går uppenbarligen inte framåt i alla avseenden i Alliansens Stockholm.

Vi noterar också – liksom förvaltningen – med förvåning Swecos bristande förståelse för funktionen hos sjöar vad gäller tillskott av närsalter. Allt ytterligare tillskott leder till ökad övergödning alldeles oavsett koncentrationer och utspädning. Om denna syn präglar Sweco bör staden byta konsultbolag i vattenfrågor.

### **Beslutsgång**

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M) och Frida Metso Johansson (FP).

### **Reservation**

Katarina Luhr m.fl. (MP) och Mikael Magnusson m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

### **§ 15**

**Programsamråd för Hammarbyhöjden och Björkhagen  
Remiss från stadsbyggnadsnamnden, dnr 2012-10147  
Dnr 2013-2135**

### **Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnamnden beslutar enligt förslag från ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Frida Metso Johansson (FP) och Mikael Magnusson m.fl. (S):

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att avslå förvaltningens förslag att utreda förutsättningarna för flytt av Nytorpsskolan till Nytorpsgårde i syfte att bygga bostäder på skoltomten.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att i övrigt bifalla förvaltningens förslag till beslut.
- 3 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.
- 4 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att därutöver anföra följande:

Hammarbyskolan Södra, fd. Nytorpsskolan, är en skola med ungefär 180 barn i 11 klasser. Renovering och upprustning av skolan pågår i dagsläget och beräknas vara klart omkring år 2015/2016. Att riva en välfungerande och nyrenoverad skolbyggnad för att bygga upp en ny skola ett hundratal meter bort förefaller därmed svårmotiverat och framstår som ett stort resursslöseri. Vi anser därför att denna del av förvaltningens förslag bör utgå.

### **Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 8 augusti 2014.

I tjänsteutlåtandet föreslås att nämnden beslutar att:

1. Tillstyrka programmet under förutsättning att:
  - a. Det ekologiska sambandet mellan Årstaskogen och Nackareservatet kan säkerställas.
  - b. Placering och utformning av byggnaderna vid överdäckningen utreds vidare.
  - c. Utredningar och analyser görs för att Hammarbyskogens ekologiska värden ska få så liten negativ påverkan som möjligt av exploateringen.
  - d. Utreda förutsättningarna för flytt av Nytorpsskolan till Nytorps gårde och bygga bostäder på skoltomten.
  - e. Utreda om delar eller hela programområdet kan miljöprofileras.
2. Justera paragrafen omedelbart.

## Nämndens behandling av ärendet

### Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Frida Metso Johansson (FP) och Mikael Magnusson m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
  1. Att delvis tillstyrka förvaltningens förslag till beslut.
  2. I övrigt anföra följande:

När Stockholm växer kommer behovet av ytor för rekreation och utomhusliv att öka. Programförslaget innefattar områden som är viktiga både för rekreation och för ekosystemtjänster och biologisk mångfald. Det är därför av största vikt att byggnation i området utreds väl och tar stor hänsyn till områdets stora värden för att dessa inte ska gå förlorade för Stockholms invånare. Sommarens extremväder måste också uppfattas som en väckarklocka om behovet av att anpassa samhället till sådana klimatförändringar som inte längre går att undvika. Vi måste ta större hänsyn till risk för översvämningar. Vi måste värna våra våtmarker och grönområden – när områden förtätat och ytor hårdgörs kan översvämningsrisken öka.

Hammarbyskogen har i sig stort ekologiskt värde och ligger som en viktig länk mellan Nackareservatet och Årstaskogens kommande naturreservat. Nackareservatet är i sin tur en del av den regionala Tyrestakilen. Sambandet Tyrestakilen och Årstaskogen, är idag svagt. Genom byggnation i området finns det stor risk att man förstör det viktiga spridningssambandet mellan naturområdena. Det kan då leda till att skogen som ekosystem blir instabilt vilket kan innebära ökade kostnader p g a att området blir mer skötselkrävande och dess ekosystemtjänster fungerar sämre. Det innebär dessutom minskat rekreativt värde för de som besöker skogen. Området innehåller flera nyckelbiotoper med ekområden och våtmarker. Våtmarkerna kan ha en viktig funktion som skydd för framtida häftiga regn och kan därför tillföra området ytterligare stora värden. Då området har särskild betydelse för ekosystemtjänster och den biologiska mångfalden och att förslaget därmed går emot miljöprogrammet anser vi att byggnation i Hammarbyskogen inte ska ske om man inte med säkerhet kan visa att ekologisk funktion, ekosystemtjänster och rekreativt värde kan bibehållas i funktionellt skick. Skogen bör i så fall istället

införlivas i Nackareservatet.

Det bör även undersökas hur det ekologiska värdet mellan Årstaskogen och Nackareservatet kan höjas till högsta nivå genom relevanta grönytekomponentsåtgärder.

Överdäckning av Hammarbyvägen:

Förvaltningens utlåtande nämner det ekologiska sambandet mellan Årstaskogen och Nackareservatet som en svag länk som, med den föreslagna exploateringen ytterligare försvagas. När nu Årstaskogen blir naturreservat kan det vara avgörande för dess ekologiska funktion att spridningssambandet bibehålls. I den fortsatta planeringen bör detta beaktas och tydligt utredas och beskrivas hur detta görs. Vi ser dock positivt på möjligheten att bygga längs befintlig infrastruktur och binda samman stadsdelarna i enlighet med planprogrammets intentioner. Om det visar sig att just detta spridningssamband redan är så svagt att ekologiska spridningsfunktioner saknas, bör det utredas om planerade bostäder kan flyttas från annan värdefull grönmark och istället placeras i detta område.

Nytorps gärde klassades som landskapspark i parkplanen 2006 och har stora rekreativa värden. Dessa kommer bli ett ännu viktigare område för rekreation med det ökande byggandet i närområdet. Vi ställer oss positiva till att i samråd med de boende planera för hur fältet kan utvecklas i ännu högre grad till en stadspark för hela stadsdelen. Vad gäller bebyggelsen ser vi att man i första hand bör bygga på redan hårdgjorda ytor. Under det fortsatta planeringsarbetet bör marken kring Dalens sjukhus inarbetas i nära samarbete med Locum.

Om den föreslagna gatudragningen bibehålls mellan bebyggelse och park måste detta gaturum gestaltas på ett sätt som inte uppmuntrar biltrafik. Gröna gåfartsgator som tydligt ger prioritet till gång- och cykeltrafikanter förordas.

Övriga synpunkter:

Parkeringstalet ska vara högst 0,3 per lägenhet, energianvändningen ska inte överskrida 45-50 kWh/kvm/år, tillgänglighetsfrågor ska vara prioriterade.

3) Stellan F Hamrin (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

1. Begära nytt förslag utifrån förvaltningens förslag till ändringar och synpunkterna nedan.

Hammarbyhöjden och Björkhagen utgör områden typiska för funktionalismen vars karaktär med betydande inslag av grönområden är mycket uppskattade av de boende. Samtidigt har den ekonomiska utvecklingen och lägre boendetalen inneburit att de olika små centrumbildningarna inte fungerar på bästa sätt, vilket gäller hela ”Linje 17” inkl Skarpnäck. Ett – om än otillräckligt – sätt att förbättra situationen är att öka antalet lägenheter på ett sätt som inte förändrar områdenas karaktär. V är därför positiv till utökad bebyggelse men inte på det sätt och i den omfattning som nu föreslås.

Bebyggelse i grönstråket från Nacka-reservatet mot Årsta-skogen bör enbart kunna ske i den mån och den omfattning som överdäckningen av Hammarbyvägen kan skapa fullgod ersättning. Spridningsfunktionen måste bibehållas och helst stärkas och värdefulla miljöer som inte kan ersättas genom överdäckning får inte skadas.

Nytorpsgårdets värde är i första hand socialt och området är f.n. inte optimalt planerat utifrån denna synpunkt. Den nedgrävda bäcken som löper från skogen uppströms IP bör återskapas och en mindre våtmark/damm anläggas. Avrinnande vatten bör ledas till Sicklabäcken och dess äldre dammar bör restaureras.

Inom området i övrigt bör möjligheterna att placera in nya bostäder i direkt anslutning till befintlig bebyggelse undersökas vidare och om möjligt bör på lämpliga platser högre hus av den typ som redan finns byggas.

Angränsande delar av Nacka-reservatet är hårt slitna och bör restaureras och skyddas på ett bättre sätt än nu. Friluftsgymmet och hundgården bör utvidgas och Södersjöbadet rustas upp i anslutning till golfbanan och befintlig bebyggelse.

### **Beslutsgång**

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Frida Metso Johansson (FP) och Mikael Magnusson m.fl. (S).

### **Reservation**

Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

## **§ 16**

### **Resa till Fortaleza**

Dnr 2014-10437

#### **Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna Per Enarsson och Christina Wikberger resa till Fortaleza 13-21 september 2014.

#### **Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 8 augusti 2014.

#### **Nämndens behandling av ärendet**

##### **Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

##### **Beslutsgång**

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

## **§ 17**

### **Naturvårdsverkets förslag till ändringar i förordningen om producentansvar för däck**

#### **Remiss från kommunstyrelsen, dnr 902/2014**

Dnr 2014-9851

#### **Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden tillstyrker Naturvårdsverkets förslag om förändrat producentansvar för däck.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

#### **Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 12 augusti 2014.

#### **Nämndens behandling av ärendet**

##### **Framlagda förslag till beslut**

Nämnden föreslår (se beslutet).

**Beslutsgång**

Ordföranden Per Ankersjö (C) finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

**Särskilt uttalande**

Särskilt uttalande lämnas av vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) enligt följande:

Utöver de oklarheter som förvaltningen pekat på undrar vi om inte undantaget för däck som använts för andra än det ursprungliga avsedda ändamålet kan fungera som ett kryphål som missbrukas.

Vidare hjälper det inte att man har ett producentansvar, om inte hushållen lämnar tillbaka produkter. Vi menar att man bör överväga om ett pantsystem behövs för att däcken verkligen ska återlämnas.

**§ 18****Remiss av förslag till revidering av flera av EU:s avfallsdirektiv****Remiss från kommunstyrelsen med dnr 001038/2014 av Remiss från Miljödepartementet**

Dnr 2014-10880

**Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt miljöförvaltningens förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att godkänna och överlämna miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

**Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande från den 12 augusti 2014.

**Nämndens behandling av ärendet****Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Frida Metso Johansson (FP) och Mikael Magnusson m.fl. (S) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Stellan F

Hamrin (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

1. Godkänna och överlämna miljöförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen, med nedanstående ändringar.
2. Justera beslutet omedelbart.

Förslaget om undantag från krav på registerhållning för de som hanterar små mängder bör strykas eller förtydligas. Detta handlar om EU-regler som ska tillämpas inte bara i Sverige utan i andra EU-länder som Italien och Bulgarien. Reglerna behöver vara tydliga och enkla och utan möjligheter till missförstånd eller kryphål som kan utnyttjas på ett oväntat sätt.

Det är vidare bra att statistik om farligt avfall samlas in om det är ett steg mot en politik för att minska produktionen av farligt avfall. Det kan t.ex. underlätta för att fastställa ett framtida mål för minskning av produktion av farligt avfall.

Därutöver vill vi påpeka att de nya reglerna ger nya perspektiv till den pågående utbyggnaden av avfallsförbränningskapacitet i Sverige. Sverige har redan en överkapacitet för avfallsförbränning i relation till det avfall som produceras i landet. Överkapaciteten har motiverats med att det är bättre att elda avfallet i Sverige, med god rening och tillvaratagande av energi, än att avfallet går till deponi i andra länder.

När EU nu vill förbjuda deponering av återvinningsbart och biologiskt nedbrytbart avfall faller en hel del av det argumentet. Som kommissionen påpekar innebär också förbränning normalt en sämre hushållning än återvinning.

En avfallsförbränningsanläggning verkar i flera decennier. Eventuella planer på att bygga ut avfallsförbränningskapacitet i Stockholm och landet i övrigt bör omprövas mot bakgrund av EU:s nya förslag.

### **Beslutsgång**

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Frida Metso Johansson (FP) och Mikael Magnusson m.fl. (S).



**Reservation**

Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) och Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

**Särskilt uttalande**

Särskilt uttalande lämnas av Mikael Magnusson m.fl. (S) enligt följande:

Att hantera avfall på ett miljövänligare sätt samt kraftigt minska ned på avfallet i allmänhet är ett mycket viktigt ansvarsområde för att begränsa mänsklighetens negativa klimat- och miljöpåverkan. Socialdemokraterna ser därför mycket positivt på initiativet att organisera avfallshanteringen på ett bättre sätt inom EU. Trots att det kan vara svårt att få översikt när så många förändringar föreslås samtidigt tror vi att det främst kommer att ha positiva effekter på unionens avfallshantering.

Rapporten framhåller att kommunalt avfall är det svåraste avfallet att ta hand om. Ur ett Stockholmsperspektiv är en av de viktigare satsningarna för att bli en miljövänligare stad att snart påbörja arbetet med att bättre hantera och minimera mängden matavfall.

**§ 19****Remiss av förslag till förordning om riktvärden för trafikbuller****Remiss från kommunstyrelsen med dnr 000970/2014**

Dnr 2014-10867

**Beslut**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar enligt förvaltningarnas gemensamma förslag:

- 1 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningarnas tjänsteutlåtande som svar på remissen.
- 2 Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att justera paragrafen omedelbart.

**Handlingar i ärendet**

Miljöförvaltningens, trafikkontorets, stadsbyggnadskontorets och stadsledningskontorets gemensamma tjänsteutlåtande från den 14 augusti 2014.

**Nämndens behandling av ärendet****Framlagda förslag till beslut**

- 1) Ordföranden Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M),

Frida Metso Johansson (FP) och Mikael Magnusson m.fl. (S) föreslår (se beslutet).

- 2) Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
  1. Att som svar på remiss ”Förslag till förordning om riktvärden för trafikbuller” hänvisa till kontorens förslag till beslut med följande ändringar.

I Socialdepartementets förslag till förordning om riktvärden för trafikbuller fastslås vissa gränsvärden för flygbuller och byggande. Bland annat fastslås riktvärden för trafik- och flygbullers påverkan på inomhusnivåerna, buller vid fasad och maxbullernivåer vid uteplats.

Vi anser att det generellt är bra att uppdatera riktvärden för byggande när ny teknik gör det möjligt att bygga bort buller där människor vistas. Den s.k. Stockholmsmodellen med en ”tyst sida” på lägenheten har t.ex. visat sig användbar vid nybyggnation.

Nya och högre riktvärden innebär dock inte att människors tålighet för buller ökar. Buller är ett miljö- och hälsoproblem som berör en stor del av Sveriges och Stockholms invånare och som kan leda till stress, koncentrations- och sömnsvårigheter och försämrad inlärningsförmåga. Långvarig bullerexponering kan också öka risken för hjärt-kärlsjukdomar. För att kunna bygga vid bullerutsatta lägen anser vi därför att man alltid främst måste åtgärda bullret istället för att tänja på bullergränserna. Ofta finns det möjligheter att påverka trafikflöden, trafikmängder och hastigheter, något som den nuvarande politiska alliansmajoriteten inte varit speciellt intresserad av att undersöka och gå vidare med. Att i stället tänja på bullerriktvärden anser vi vara fel väg att gå. Vi anser därför att det fortsatt ska vara högst 55 dBA vid fasad/fönster på den tysta sidan, inte 60 som i Socialdepartementets förslag.

Med tanke på att ökade bullernivåer kan leda till koncentrationssvårigheter och minskad inlärningsförmåga anser vi att det är mycket olämpligt att ändra reglerna för att kunna bygga studentbostäder (och mindre lägenheter) i bullriga lägen, speciellt som studenter har oregelbundna tider och ofta studerar hemma på dagtid.

Vi instämmer i att ett förtydligande bör göras vad gäller förskolor och skolors ljudmiljö för att skapa hälsosamma

miljöer för barn och ungdomar, där inte buller leder till stress och försämrad inlärning.

Socialdepartementets förslag bygger på utredningen *Flygbuller och bostadsbyggande*, SOU 2013:67. I stort gör den utredningen bra avväganden men när det kommer till maxnivåerna vid uteplats blir det oklart. Utredningen fastslår att expertorganen Naturvårdsverket och Boverket inte är överens om antalet godkända överflygningar per dag. Detta gör att utredaren skapar ett en egen nivå över Naturvårdsverket och under Boverket med 16 överflygningar per dag. Denna nivå ska gälla hela landet och tas till därför att det är fastlagt att det är problem med denna typ av buller. Det påverkar direkt människors hälsa och välbefinnande.

Utredningen och nu Socialdepartementet väljer dock att skapa ett generellt undantag för Stockholms stad. Ingen överflygningsgräns alls sätts för Stockholm. Detta trots att det enligt utredningen redan idag i befintlig bebyggelse finns över 80 000 störda. Totalt i landet finns 100 000 överflygningsstörda. Arlanda ges inget undantag från regeln. Ingen annan flygplats ges undantag. Att göra ett generellt undantag från maximalnivån i Stockholm där den absolut största majoriteten av boende som är störda bor är orimligt och ologiskt. Stockholmnarnas hälsa ska inte undantas regler till skydd för hälsa och tvingas acceptera ohälsosamma stadsmiljöer.

Det är alltså en orimlig position att antalet överflygningar i Stockholm ska vara helt oreglerat. Det innebär dels att hälsa och miljö inte får tillräckligt skydd och det innebär dels att ett nödvändigt tryck för att minska buller från flygtrafik inte tillskapas. Vi vill inte se ett generellt undantag för flygbuller från Stockholms flygplatser. Förslaget till förordning i denna del ska inte genomföras. Undantag för sjuktransporter och ambulanshelikoptrar till sjukhus bör dock vara kvar, med målet att med tiden uppnå en tystare helikopterflotta där möjligheten finns (exv genom framtida ny teknik och upphandling).

- 3) Stellan F Hamrin (V) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
  1. Avslå förvaltningarnas förslag till beslut och begära att ett nytt förslag tas fram utifrån nedanstående synpunkter liksom de kritiska synpunkter som framförts av miljöförvaltningen.

Buller utgör inte bara en störningskälla utan skadar också hälsa och miljö. Redan dagens nivåer är sådana att människor skadas och får sitt liv förkortat. De föreslagna försämringarna är därför inte acceptabla. Detta gäller också regeringens förslag till att låta PoB-lagsprocessen ta över delar av Miljöprocessen.

Dagens modell bör därför kompletteras med de förbättringar vad gäller utemiljöer som föreslås inklusive de synpunkter som förvaltningen för fram i detta sammanhang. Flygbuller bör inkluderas i bedömningarna och detta gäller också beträffande buller på tyst sida, där dagens beräkningssätt gör att flygbullret i praktiken inte inkluderas. Det är inte heller acceptabelt att studentlägenheter undantas från de föreslagna reglerna. Vi ser inget skäl till att just studenter (eller andra "korttids"-boende) ska få sin hälsa försämrade.

### **Beslutsgång**

Ordföranden Per Ankersjö (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från Per Ankersjö (C), Jonas Nilsson m.fl. (M), Frida Metso Johansson (FP) och Mikael Magnusson m.fl. (S).

### **Reservation**

Vice ordföranden Katarina Luhr m.fl. (MP) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Stellan F Hamrin (V) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

### **Särskilt uttalande**

Särskilt uttalande lämnas av Mikael Magnusson m.fl. (S) enligt följande:

Idag kommer ofta buller i konflikt med ökat bostadsbyggande. Behovet av nya bostäder är stort. Samtidigt är det oerhört viktigt att inte göra avkall på stockholmarnas hälsa. Vi håller med kontoret i många av de synpunkter som förs upp i remissvaret. Stockholm har ett stort behov av små, yteffektiva bostäder för unga och studenter, vilka kan underlättas med de nya riktvärden som föreslås. Vi vill emellertid understryka att staden alltid ska sträva efter att planera för bostäder med fullgod kvalitet och så låga bullernivåer som möjligt. De förändringar som föreslås ska därför ses som riktlinjer snarare än absoluta tal. Vi vill också påpeka att bara för att det rör bostäder för unga och studenter ska inte kvaliteten vara sämre. Alla människor har rätt till en fullgod boendemiljö.

Vid protokollet

Ingrid Mårtenson